

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi EU:n metaanipäästöasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista ja siihen liittyviksi laeiksi sekä laeiksi sähkömarkkinalain ja Energiavirastosta annetun lain muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi EU:n metaanipäästöasetuksen täydentävästä lainsäädännöstä ja laiksi sähkömarkkinalain ja Energiavirastosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki EU:n metaanipäästöasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista. Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettua lakia ja sakon täytäntöönpanosta annettua lakia, joihin tehtäisiin ehdotetusta seuraamusjärjestelmästä johtuvat tekniset muutokset.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi sähkömarkkinalakia ja Energiavirastosta annettua lakia. Nämä muutokset eivät liity metaanipäästöasetukseen vaan perustuvat sähkömarkkinoita koskevaan EU-sääntelyyn. Niissäkin on kuitenkin kyse siitä, että EU-säädöksessä jäsenvaltioille osoitettu tehtävä annetaan kansallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki EU:n metaanipäästöasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista. Lailla täydennettäisiin energia-alan metaanipäästöjen vähentämisestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/1787.

Metaanipäästöasetus tuli voimaan 4.8.2024, ja sen velvoitteita on sovellettu asteittain sen jälkeen. Asetuksessa säädetään toiminnanharjoittajien, yritysten, kaivostoiminnan harjoittajien, tuottajien ja tuojien velvollisuudesta mitata, raportoida ja todentaa metaanipäästönsä sekä vähentää niitä. Velvoitteet koskevat öljyn, maakaasun ja kivihiilen tuotantoa, siirtoa ja jakelua sekä näiden hyödykkeiden tuontia.

Asetus edellyttää jäsenvaltiolta täydentävää kansallista sääntelyä. Jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka vastaa asetuksen noudattamisen seurannasta ja valvonnasta, sekä säädettävä asetuksen rikkomiseen sovellettavista tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista hallinnollisista seuraamuksista. Koska toimivaltaisen viranomaisen toimivaltuuksissa ja hallinnollisten seuraamusten

määräämisessä on kyse julkisen vallan käytöstä, niistä on säädettävä lailla.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutoksia sähkömarkkinalakiin ja Energiavirastosta annettuun lakiin. Sähkömarkkinalakiin lisättäisiin säännös kantaverkonhaltijan velvollisuudesta laatia yhdessä jakeluverkonhaltijoiden kanssa kansallinen arvio sähköjärjestelmän joustotarpeesta sekä Energiaviraston toimivallasta vahvistaa arvio. Energiavirastosta annettuun lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan Energiavirasto vastaisi sähköntoimittajan vaihtamista koskevien kansallisten käytäntöjen raportoinnista Euroopan unionille.

Metaanipäästöasetusta koskevien lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Sähkömarkkinalain ja Energiavirastosta annetun lain muutosten on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

Tavoitteet

Metaanipäästöasetuksen tavoitteena on vähentää energia-alan metaanipäästöjä unionissa sekä parantaa metaanipäästöjä koskevan tiedon laatua ja vertailukelpoisuutta. Päästöjä vähennetään mittaus-, raportointi- ja todentamisvelvoitteiden sekä vuotojen havaitsemista ja korjaamista koskevien vaatimusten avulla. Asetuksessa säädetään lisäksi velvoitteista, jotka koskevat unionin markkinoille tuotavaa raakaöljyä, maakaasua ja kivihiiltä.

Hallituksen esityksen tavoitteena on säätää metaanipäästöasetuksen edellyttämät kansalliset säännökset asetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista. Esityksessä ei säädetä uusista toimijoiden velvoitteista, vaan velvoitteet perustuvat asetukseen.

Sähkömarkkinalakiin ja Energiavirastosta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten tavoitteena on osoittaa kansallisesti ne tahot, jotka vastaavat sähkömarkkinoita koskevassa EU-sääntelyssä jäsenvaltiolle osoitetuista tehtävistä. Sähkömarkkinalakiin ehdotettu joustotarpeen kansallista arviointia koskeva muutos tukee osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitteita sähkön vähittäismarkkinoiden jouston lisäämisestä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet --> Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/38418/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/38418/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla ([https://tem.fi/hanke?tunnus= TEM123:00/2025](https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM123:00/2025)). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan **viimeistään 21.10.2026**.

Lausuntoaika on tavanomaista lyhyempi, koska kyse on suoraan sovellettavan EU-asetuksen kansallisesta toimeenpanosta eikä esitys sisällä merkittäviä uusia aineellisia velvoitteita toimijoille. Lain nopea voimaantulo on lisäksi tarpeen, jotta toimivaltaiseksi viranomaiseksi ehdotettu Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi valmistella toimialan tarvitsemat ohjeistukset asetuksen soveltamista varten.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat

hallitussihteeri Daniela Karlsson, puh. 029 504 7371, [daniela.karlsson\(a\)gov.fi](mailto:daniela.karlsson(a)gov.fi)

teollisuusneuvos Tatu Pahkala, puh. 029 506 4217, [tatu.pahkala\(a\)gov.fi](mailto:tatu.pahkala(a)gov.fi)

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM123:00/2025> - Hallituksen esityksen valmistelusivu valtioneuvoston hankesivuilla

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM123:00/2025> - Projektsida om beredningen av regeringens propositionen i statsrådets projektportal

Liitteet:

[FINAL_2_Metaanipäästö HE_080926.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

[SV_Metaanipäästö HE_080926.pdf](#) - Utkast till regeringens proposition, huvudsakliga innehåll och paragrafer

Jakelu:

Aellia Finland Oy
Ahvenanmaan maakunnan hallitus
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK ry
Energiakaupungit ry
Energiateollisuus ET ry
Energiavirasto
Finanssivalvonta
Finavia Oyj
Fingrid Datahub Oy
Fingrid Oyj
Finnair Oyj
Gasgrid Finland Oy
Gasum Oy
Helen Oy
Hydden Oy
Kemianteollisuus ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV
Kuluttaja-asiamies
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Liikenne- ja viestintäministeriö
Loimua OY
Markkinaoikeus
Metsäteollisuus ry
Neste Oyj
Nivala-Haapajärven seutukunnan kehittämissyhtiö Nihak Oy
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Paikallisvoima ry
Ren-Gas Oy
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Suomen Kaasuyhdistys ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Lähienergialiitto ry
Suomen Satamat ry
Suomen Sähkönkäyttäjät (ELFI) ry
Suomen Varustamot ry
Suomen Vetyklusteri ry
Suomen Yrittäjät ry
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus ry
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Ulkoministeriö
Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Karlsson Daniela
Työ- ja elinkeinoministeriö